

VODNA UJMA MED 21. IN 26. DECEMBROM 2009

Flood storms between 21 and 26 December 2009

Bojan Kuntarič* UDK 351.862:556.166(497.4)"2009"

Povzetek Abstract

Zaradi obilnega deževja, ki je trajalo od 21. decembra zvečer do 23. decembra dopoldne, in taljenja snega pod mejo sneženja, so v noči z 22. na 23. december močno narasli vodotoki, predvsem v zahodni polovici Slovenije. Poplavnim vrednostim so se precej približale Sava v zgornjem toku, Selška Sora in Sora, Savinja v zgornjem toku, Ljubljana in reka Reka. Poplavljali pa so vodotoki v porečju Idrijce, Vipava v vsem toku, Ljubljana na Ljubljanskem barju, Kolpa, Sava v srednjem toku (Ljubljana–Radeče) in za krajši čas Gradaščica. Zelo močno je narasla tudi Soča. Popoldne so vse reke začele upadati. V noči s 24. na 25. december so se padavine znova okrepile, najhuje je bilo v Pošočju ter na Gorenjskem, zlasti v Bohinju. Najbolj so poplavljal Soča, Idrijca (predvsem v spodnjem toku), Sava Bohinjka, Sava ponekod v zgornjem toku, Sava v Zasavju in Gradaščica, več kot običajno je bilo poplavljenih površin na Ljubljanskem barju in v Vipavski dolini. Poplavljala je tudi Kolpa, močno pa so narasle še Sora, Dravinja in reka Reka, vendar niso povzročile večjih poplav. Razen Save v spodnjem toku, poplavni val je šel namreč navzdol po strugi na Krško-Brežiško polje, so vodotoki v soboto, 26. decembra, popoldne in zvečer večinoma začeli upadati, razmere pa so se začele umirjati.

As a result of heavy rainfall from the evening of 21 December to the morning of 23 December, and melting of snow below the snowfall line, the watercourses in the western part of Slovenia increased substantially in the night from 22 to 23 December. Flooding values were almost reached in the upper stream of the rivers Sava and Savinja, and along the rivers Selška Sora, Sora, Ljubljana and Reka. Floods occurred for a short period of time along the watercourses of the Idrijca river basin, along the entire course of the Vipava river, the Ljubljana river on Ljubljana marshes, the Kolpa river, in midstream of the Sava river (Ljubljana – Radeče) and the Gradaščica river. The level of the Soča river also increased significantly. In the afternoon the water level of all rivers started to decrease. In the night from 24 to 25 December the rainfall intensified again and was heaviest in the Soča river basin and the Gorenjska region, especially in Bohinj. The most severe flooding occurred along the Soča, Idrijca (mainly the downstream section), the Sava Bohinjka and the Gradaščica rivers, in the upper stream of the Sava river and along the Sava river in the Zasavje region. An unusually extensive flooding occurred on the Ljubljana marshes and in the Vipava river valley. The Kolpa river also flooded, and the water levels of the Sora, Dravinja and Reka rivers increased significantly, causing, however, no major flooding. Except for the downstream of the Sava river where the flooding wave proceeded towards the Krško-Brežice plain, the watercourses started to retreat in the afternoon and evening of Saturday, 26 December, and the situation calmed down.

Narava, o kateri je povedano veliko lepega, a ji pogosto povzročimo zelo hude rane, je spet pokazala svojo moč. Kar nekaj dni, natančneje od 21. do 26. decembra 2009, smo v Sloveniji trepetali in s strahom pogledovali v nebo in se spraševali, kaj nam prinašajo naslednje ure oziroma dnevi.

Na Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje so prvo opozorilo Agencije Republike Slovenije za okolje, Oddelka za spremljanje in napovedovanje hidroloških stanj,

o nevarnosti poplav prejeli v ponedeljek, 21. decembra, ob 8.30 zjutraj; ob 9.47 je Center za obveščanje RS (CORS) opozorilo skupaj z dnevnoinformativnim biltenom poslal vsem prejemnikom. V torek, 22. decembra 2009, je CORS na podlagi napovedi ARSO izdal opozorilo o nevarnosti poplav vsem izpostavam URSZR v zahodnem delu Slovenije. Te so z njim seznanile župane, predstavnike lokalnih skupnosti, poveljnike CZ in druge, odgovorne za zaščito in reševanje v občinah. V občinah so pozorno spremljali naraščanje vodotokov in ustreznost priprav gasilcev in drugih reševalnih služb. Nenehno so morali obveščati ogrožene prebivalce.

* Ministrstvo za obrambo RS, Uprava RS za zaščito in reševanje, Vojkova c. 61, Ljubljana, bojan.kuntaric@urszr.si

Izpostave URSZR so v logističnih centrih pregledale stanje zalog državnih rezerv materialnih sredstev zaščite in reševanja (protipoplavne vreče, potopne in muljne črpalke, gumijasti škornji, rešilni jopiči ...) in jih dopolnile iz osrednjega državnega logističnega centra, prav tako pa so uvedle dodatno dežurstvo v centrih za obveščanje. Naslednji dan je generalni direktor izdal odredbo o pripravljenosti na domu za 36 delavcev URSZR.

Aktiviranje reševalcev

Zaradi približevanja vodostajev in pretokov rek kritičnim točkam so bili na posameznih območjih vpoklicani poklicne in zlasti prostovoljne gasilske enote, komunalne, cestne in druge službe ter vodnogospodarska podjetja, v najbolj prizadetih občinah štabi Civilne zaščite ter druge službe in organi, še posebej tisti, ki upravljajo različno infrastrukturo (Telekom, Dravske in Savske elektrarne ...). V Ljubljanski, Severnoprimerški, Obalni, Gorenjski, Zasavski in Posavski regiji ter v večini občin so bili aktivirani tudi regijski štabi Civilne zaščite v operativni sestavi. Aktivirani so bili Državni logistični center Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter regijski logistični centri v izpostavah URSZR Nova Gorica, Kranj, Ljubljana, Brežice, Postojna in Novo mesto ter pripravljene druge zmogljivosti.

Nekateri vodotoki so vse bolj naraščali

Zaradi obilnega deževja, ki je trajalo od 21. decembra zvečer do 23. decembra dopoldne, in taljenja snega pod mejo sneženja, so v noči z 22. na 23. december močno narasli vodotoki, predvsem v zahodni polovici Slovenije. Poplavnim vrednostim so se zelo približale Sava v zgornjem toku, Selška Sora in Sora, Savinja v zgornjem toku, Ljubljanica in reka Reka. Poplavljali pa so vodotoki v porečju Idrijce, Vipava v vsem svojem toku, Ljubljanica na Ljubljanskem barju, Kolpa, Sava v srednjem toku (Ljubljana-Radeče) in za krajši čas Gradaščica. Zelo močno je narasla tudi Soča. Popoldne so vse reke začele upadati.

V noči s 24. na 25. december so se padavine znova okrepile, vodotoki, predvsem v zahodni polovici države, so znova močneje narasli, pretoki rek so bili precej povečani in večina je tudi poplavljala.

Najhuje je bilo v Posočju in na Gorenjskem, zlasti v Bohinju. Najbolj so poplavljal Soča, Idrijca, predvsem v spodnjem toku, Sava Bohinjka, Sava ponekod v zgornjem toku, Sava v Zasavju in Gradaščica, več kot običajno

Na intervencijah ob »božičnih« poplavam je po nekaterih podatkih sodelovalo skupaj 2365 gasilcev z 284 gasilskimi vozili. Delovalo je 268 potopnih črpalk, prenosnih motornih brizgaln in agregatov.

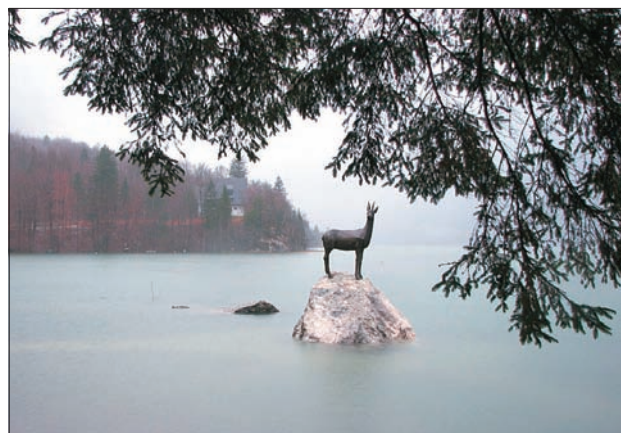
Slika 1: Vodna ujma je pustošila tudi po Bohinju. (foto: arhiv URSZR)

Figure 1: Flood storms also ravaged in Bohinj.

je bilo poplavljenih površin na Ljubljanskem barju in v Vipavski dolini. Poplavljala je tudi Kolpa, močno pa so narasle Sora, Dravinja in reka Reka, vendar niso povzročile večjih poplav.

Razen Save v spodnjem toku, poplavni val je namreč šel navzdol po strugi na Krško-brežiško polje, so vodotoki v petek, 25. decembra, popoldne in zvečer večinoma začeli upadati, razmere pa se umirjati. Najbolj nemirno noč s petka na soboto so imeli ob Savi v Posavju.

Seveda tudi tokrat ne smemo pozabiti na stotine reševalcev, ki so pomagali prizadetim. Večinoma so sodelovali prostovoljni in poklicni gasilci. Tako je bilo v petek, 25. decembra, na prizoriščih divjanja vodnih ujm dopoldne in popoldne približno 600 gasilcev, toliko pa jih je predvsem v vzhodni Sloveniji čakalo v pripravljenosti, da bi pomagali prizadetim krajem in ljudem v zahodnem, jugozahodnem in severozahodnem delu države. Prizadetim ljudem je pomagalo več kot 2000 gasilcev, v pripravljenosti so bili tudi pripadniki Slovenske vojske.

Slika 2: Visoka voda je popolnoma spremenila podobo Bohinja in kotička, ki ga domačini imenujejo Pod skalco. (foto: arhiv URSZR)

Figure 2: High waters completely changed the image of Bohinj and a little corner known as Pod skalco.

Slika 3: Most v Ribčevem Lazu v Bohinju (foto: arhiv URSZR)

Figure 3: The bridge at Ribčev laz in Bohinj.

V noči s petka na soboto je bilo na terenu več kot 900 gasilcev, v soboto, 26. decembra, je bilo na prizadetih območjih na delu 55 gasilskih enot s 506 gasilci, popoldne pa je bilo na terenu 80 gasilskih enot s 702 gasilcema.

Povedati je treba, da so v težkih trenutkih svoje delo zelo dobro opravili tudi delavci Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, predvsem zaposleni na izpostavah.

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je na prizadeta območja poslala več kot 44.000 vreč začasne nasipe.

O velikosti vodne ujme pa si lahko ustvarite svojo sliko, ko boste prebrali poročila o dejavnostih, ki so potekale na posameznih prizadetih območjih.

25. december 2009

Posočje in Gorenjska

V četrtek, 24. decembra 2009, so se čez dan zaradi prenehanja padavin razmere na poplavnih območjih umirile. Kljub temu so bili pretoki rek, predvsem Soče, Vipave, Save in Ljubljanice, veliki.

V noči s četrтка na petek so zaradi močnejših padavin v zahodnem, jugozahodnem in severnem delu države ponovno močnejše narasle in začele poplavljeni reke v Posočju in na Gorenjskem. Bregove sta prestopili reka Idrijca, ki je zalila cesto Bača–Dolenja Trebuša pri Slapu ob Idrijci v občini Tolmin, ter reka Soča, ki je v kraju Pod Ključem zalila cesto Tolmin–Most na Soči. V Kanalu so zaradi grožnje pred zalivanjem stanovanjskih objektov začeli protipoplavno ukrepati.

Ponoči in v zgodnjih jutranjih urah je vodna ujma najbolj divjala na Gorenjskem, saj je Regijski center za obveščanje Kranj prejel največ zaprosil za intervencije. Gasilci

in druge reševalne službe so morali posredovati zaradi razlitja vodotokov, vdorov meteoritnih vod in hudourniških nanosov v občinah Kranj, Škofja Loka, Železniki, Kranjska Gora, Radovljica in Tržič. Po podatkih ReCO Kranj je bilo najhuje v občini Bohinj.

Sava Bohinjka, ki je nekaj pred četrto uro prestopila breg pri Nomnju, je na več mestih poplavela cesto Bohinjska Bistrica–Bled. V Železnikih je grozil potok Češnjica, Poljanska Sora pa v Puštalu v občini Škofja Loka, kjer so gasilci postavljali protipoplavne vreče.

Bohinjsko jezero je doseglo zgornjo mejo in poplavelo cesto pod Vrtovinom in cesto Ribčev Laz–Stara Fužina, voda je grozila, da se bo razlila tudi po cesti Pod skalco. Po zgornji Bohinjski dolini je bila cesta prevozna, sprane so bile bankine, ponekod so bili nanosi listja, vejčja, peska ...

Cesta po spodnji Bohinjski dolini je bila normalno prevozna, cesta Bohinjska Bistrica–Bled je bila pri vasi Nomenj in v Soteski poplavljen, promet je bil preusmerjen prek Pokljuke.

Reka Bistrica je bila v Bohinjski Bistrici tik pred izlitiem. PGD Bohinjska Bistrica je z vrečami urejal varovalni zid pod Zoisom.

Voda je poplavela in zalila nekaj stanovanjskih hiš in kleti v Polju, Kamnjah, Savici in Bohinjski Bistrici.

Reka Sava je začela poplavljeni na Brojskem polju in poplavela cesto pred Petrolom v Bohinjski Bistrici, kjer je bila zapora.

Slika 4: Poplavljeni cesta pri Petrolu v Bohinjski Bistrici (foto: arhiv URSZR)

Figure 4: A flooded road at the Petrol gas station in Bohinjska Bistrica.

Na URSZR ugotavljajo, da je bilo aktiviranje in delovanje različnih reševalnih služb pravočasno, organizirano in učinkovito. Med celotno intervencijo je Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje zagotavljala potrebna materialna sredstva iz državnih rezerv.

Na terenu je bilo približno 40 gasilcev (iz PGD Polje in PGD Bohinjska Bistrica). Na območju Bohinja je bilo kalnih več zajetij vode, zato jo je bilo treba prekuhavati.

In kako je bilo v drugih delih Gorenjske?

Kranjska Gora: črpanje vode iz ene hiše.

Tržič: črpanje vode iz kleti dveh hiš v Žiganji vasi.

Jesenice: črpanje vode iz objekta na Cesti maršala Tita 29.

Na cesto proti Svetemu Lenartu se je usul plaz.

V Puštalju je bila Poljanska Sora na meji prelivanja in poplavljanja.

Radovljica: črpanje vode iz hiše v Črnicu, redno pa so opazovali tudi pretoke potokov in Save.

Sava v Gobovcah pri Podnartu je bila še nekaj centimetrov oddaljena od prvih hiš in mostu čez Savo, potok v naselju Lipnica je bil še 40 centimetrov oddaljen od hiš.

Preddvor: črpanje vode iz hiše v naselju Kokra proti Jezerskem.

Poplavljaljo tudi morje

Zaradi povišanega plimovanja in močnega južnega vetra je začelo naraščati tudi morje. To je v Piranu zalilo Tartinijev trg, Kidričevo in Prešernovo nabrežje, na mareografski postaji v Kopru pa je najvišjo vrednost, 337 cm, doseglo ob 2.30 in pri tem za 37 cm poplavelo izpostavljene dele obale. Ob tretji uri je morje začelo upadati. Podatkov o večji gmotni škodi Regijski center za obveščanje Koper ni prejel.

Stanje na prizadetih območjih med 19. in 20. uro

Pretoki rek po državi so bili še vedno močno povečani, vendar so bili ustaljeni oziroma so počasi upadali. Sava je v srednjem in spodnjem toku še vedno naraščala. Drava je imela velik pretok (pri Dravogradu $1200 \text{ m}^2/\text{s}$), druge reke v severovzhodni Sloveniji so imele srednje pretoke.

Nevihne padavine, ki so se razširile nad Savinjsko regijo ter osrednjo in severovzhodno Slovenijo, so povzročile ponovno zmerno naraščanje Pake in Savinje v zgornjem toku. Ponovno je začela naraščati tudi reka Krka.

Zaradi namočenosti ter povečane vodnatosti vseh vodotokov se je še povečala možnost zemeljskih zdrsov na reliefno razgibanem terenu zahodne in osrednje Slovenije.

Dejavnosti po regijah

Na območju Gorenjske regije so bile tudi popoldne zelo dejavne sile za zaščito, reševanje in pomoč, predvsem gasilcev, štabov Civilne zaščite v operativnih sestavih, ponekod gorskih reševalcev in drugih.

Na območju Bohinja, kjer je jezero poplavelo travnike in ceste in je voda zalila več kot 50 objektov, so gasilci črpali vodo in izvajali protipoplavne ukrepe. Zalilo je tudi 90 objektov na območju občine Radovljica, 100 v občini Kranj, po 15 v občinah Bled in Jesenice. V drugih občinah je zalilo manj objektov, skupno v regiji okoli 300.

Čez dan je posredovalo 64 gasilskih enot, več kot 600 gasilcev.

Popoldne je največ dejavnosti potekalo na območju MO Kranj, kjer so gasilci črpali vodo iz stanovanjskih in industrijskih objektov. V enem izmed industrijskih objektov so naleteli na neznane, verjetno nevarne snovi. URSZR je aktivirala enoto ELME, da bi gasilcem posredovala strokovno pomoč.

V Kranju je v popoldanskih urah reka Sava ponovno začela ogrožati glavni kanalizacijski vod, katerega predrtje bi lahko povzročilo dolgotrajno resno onesnaženje. Štab CZ za Gorenjsko je posredoval pri Savskih elektrarnah, da so na jezu v Mavčičah povečali pretok vode in ga uskladili z elektrarnami dolvodno po Savi.

V Posavski regiji, v občini Krško, je sodelovalo pet gasilskih enot in 53 gasilcev. Pripadniki gasilskih enot so bili na terenu in so pomagali polniti protipoplavne vreče s peskom. Na ogroženem območju Krškega so prebivalci preventivno izpraznili spodnje prostore stanovanjskih in poslovnih prostorov. Prav tako so začeli umikati vozila z ogroženega območja.

Slika 5: V Kranju je visoka Sava ogrožala most z glavno kanalizacijsko cevjo. (foto: arhiv URSZR)

Figure 5: In Kranj, the high waters of the Sava river were threatening the bridge and the main sewage line.

Slika 6: Poplavljena hiša v Gobovcah v občini Naklo (foto: arhiv URSZR)

Figure 6: A flooded house in Gobovce in Naklo municipality.

V občini Sevnica je bila dejavna ena gasilska enota. Ob reki Mirni so bili v pripravljenosti za morebitno pomoč pri selitvi spodnjih prostorov dveh stanovanjskih hiš. V občinah Kostanjevica na Krki in Brežice so aktivirali občinska štaba CZ, v brežiški občini pa je bilo v pripravljenosti devet gasilskih enot. Do 19. ure na območju Posavja niso prejeli podatkov o poplavljenih objektih ali cestah, prav tako niso dobili informacij o nevarnosti zemeljskih plazov.

Razmere na Severnoprimorskem so se umirjale, vodostaji rek so padali, enote gasilcev so končevale delo. Na terenu je bilo le okoli 50 gasilcev iz PGD Kanal in PGD Dornberk.

Zaradi poplavljenega vozišča sta bili zaprti cesti Dornberk-Prvačina ter Tolmin-Most na Soči.

Slika 7: Vodni val se je preselil po Savi navzdol in poplavljal na Krško-Brežiškem polju. (foto: arhiv URSZR)

Figure 7: The water wave moved downstream the Sava river and flooded the Krško-Brežice plain.

Zaradi zemeljskih plazov niso bile prevozne ceste Kobarid-Vrsno, Čekovnik-Ildrija in Kneža-Kneške Ravne (del cestišča je plaz povsem odnesel in devet ljudi je bilo »odrezanih od sveta«).

Zemeljski plaz je v Vrsnem odnesel del vodovodne napeljave.

V Zagorju je bila lokalna cesta Sava-Mošnik zaradi poplave zaprta od 9.28, zaradi vode na cestišču pa je bila pri Spodnjem Logu na magistralni cesti Zagorje-Litija popolna zapora.

PGD Zagorje - mesto je ob 19.25 posredovalo v naselju Podvine, kjer so gasilci črpali hudourniške vode, ki so zalivale stanovanjsko hišo.

Ob 16.34 je narasli potok Boben v Hrastniku grozil z zalitjem stavbe na Cesti 1. maja. Gasilci PGD Hrastnik - mesto so občanom razdelili 50 vreč za preprečitev vdora vode v objekt.

Ob 16.47 je visoka savska voda ogrožala stavbo na ulici Za Savo. Gasilci PGD Hrastnik - mesto so občanom razdelili 50 vreč za preprečitev vdora vode v objekt.

Ob 14.13 - naraščajoče vode Save so ogrožale stikališče Termoelektrarne Trbovlje.

Obilnejše padavine z nevihtami so ob 17.57 povzročile zamašitev jaška pri Zlatarni Trbovlje na Ulici 1. junija in proženje kamenja na lokalni cesti Trbovlje-Dobovec.

Še naprej so imeli težave z oskrbo z vodo.

Gasilski zavod Trbovlje je ob 17.49 in ob 19.08 posredoval v Lokah 12 in v Bevški 44 c, kjer so iz kletnih prostorov črpali meteorne vode.

Slika 8: Voda je v Posavju ogrožala številne zasebne hiše. (foto: arhiv URSZR)

Figure 8: In the Posavje region, the water endangered several private houses.

Iz državnih rezerv je bilo od 23. do 25. decembra 2009 izdanih 44.600 protipoplavnih vreč 17 občinam in štirim regijskim logističnim centrom, ki jim njihove zaloge niso več zadoščale za učinkovito izvajanje protipoplavnih ukrepov. Poleg protipoplavnih vreč je bilo v Posavski regiji iz regijskega logističnega centra izdanih tudi osem potopnih črpalk za vodo.

Ob 13.03 je voda v Obalni regiji zalila stanovanjsko hišo v Kolombanu. Na kraj dogodka so odšli gasilci gasilske brigade Koper, ki so iz stanovanja, garaže in dvorišča prečrpali okoli 50 m² vode.

Iz koprskega komunalnega podjetja so sporočili, da je voda zalila tudi poslovne in trgovske prostore pod koprskim stadionom. Po podatkih naj bi bilo v prostorih do štiri centimetre vode, ki pa je odtekala.

Ob 12.00 – v kletnih prostorih stanovanjske hiše v Cereju so posredovali gasilci PGD Hrvatini in prečrpali 20 m² vode.

Ob 15.59 – voda je zalila tudi kletne prostore stanovanjske hiše v Hrvatinih. Tudi tokrat so posredovali gasilci PGD Hrvatini in prečrpali okoli 5 m² vode.

V Vzhodnoštajerski regiji je ReCO Maribor prožil sirene za javno alarmiranje v občinah Maribor in Duplek (Maribor: PGD Malečnik, PGD Zrkovci, PGD Dogoše, PGD Pobrežje, Duplek: PGD Zgornji Duplek in PGD Dvorjane).

Gasilska društva ob reki Dravi so bila v pripravljenosti.

V Notranjski regiji so bile poplavljene ceste Postojna–Veliki Otok, Planina–Laze, Planina–Unec, Slavinje–Mala Brda.

Slika 9: V Posavju se je savska voda spremenila v mogočno silo, ki je ogrozala življenja ljudi in njihovo lastnino. (foto: arhiv URSZR)

Figure 9: The Sava river in the Posavje region transformed into a powerful force threatening people's lives and property.

V občini Cerknica je razkrilo tri hale, in sicer eno na Rakeku in dve v Podskrajniku, posredovalo je 39 gasilcev iz štirih PGD.

Na območju izpostave se je stanje umirjalo, razen pred Postojnsko jamo, kjer je reka Pivka naraščala, zaradi česar so ob 20.20 morali zapreti cesto Postojna–Veliki Otok.

Razmere se na območju Zahodnoštajerske in Dolenjske regije niso spremenile.

Stanje na prizadetih območjih Slovenije 26. decembra dopoldne

Na območju Gorenjske je bilo v 17 občinah prizadetih 264 objektov, poplavljenih je bilo 27 cest različnih kategorij, na terenu je bilo 30 gasilskih enot z 225 gasilci. Aktiviranih je bilo 17 občinskih štabov Civilne zaščite, na terenu pa so bile tudi ekipe cestnih, komunalnih in gradbenih podjetij z ustrezno gradbeno mehanizacijo.

V Posavju so od jutranjih ur pripadniki CZ in gasilci PGD Sevnica spremljali razmere ob reki Savi in na hidroelektrarnah Boštanj in Blanca.

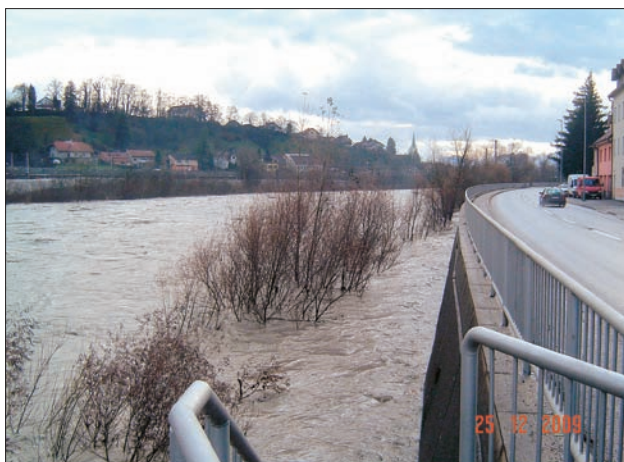
GEN je ves dan sproti obveščal o praznjenju bazenov hidroelektrarn na Savi (Vrhovo, Boštanj, Blanca).

Štaba CZ občin Krško in Brežice sta bila v pripravljenosti. Aktivirane so bile operativne gasilske enote, vse gasilske enote so bile obveščene in v stanju pripravljenosti, prednostna naloga na terenu je bilo spremljanje plazov ter višine vodostaja in pretoka reke Save. Prebivalci na ogroženih območjih so bili obveščeni o možnosti poplav, polnili so vreče s peskom za zaščito kulturne dediščine v starem delu Krškega. Pripravljali so tudi vreče za zaščito

Slika 10: Sava je poplavlila tudi gradbišče HE Krško. (foto: arhiv URSZR)

Figure 10: The Sava river also flooded the construction site of the Krško water power plant.

Slika 11: Savske vode so prizadele tudi staro mestno jedro Krškega. (foto: arhiv URSZR)

Figure 11: The waters of the Sava river hit the Krško old town.

Slika 12: Pogled na izliv Krke v Savo ni bil prijeten. (foto: arhiv URSZR)

Figure 12: The view of the Krka river outfall in the Sava river was not pleasant at all.

stadiona, umaknili naj bi tudi vozila in tehniko iz starega dela mesta.

Zaradi deževja so bile v Zasavju zaprte ceste: lokalna cesta Sava-Mošnik je bila zaradi poplave zaprta od 9.28 zjutraj; Hrastnik-Zidani most – desni breg, zaprta ob 9.58; Hrastnik-Zidani most – levi breg, zaprta ob 12.45.

V Trbovljah so imeli težave z oskrbo z vodo. Vodo je bilo treba prekuhavati v naseljih Knezdol, Gabrsko, Savinjska cesta, Cesta Tončke Čeč, Kovinarsko naselje, Golovec, Trg Franca Fakina, Loke, Kešetovo, Ulica 1. junija, Gimnazijska cesta, Vreskovo – spodnji del, Novi dom, Dom in vrt, Rudarska cesta, Trg revolucije.

Operativne gasilske enote so nadzirale območja svojega delovanja in o položaju obveščale ReCO Trbovlje.

V Vzhodnoštajerski regiji je dežurna služba Dravskih elektrarn poročala, da se bo pretok reke Drave na jezu Melje in v stari strugi približno med 15. in 16. uro povečal z 800 na 1000 m²/s. Pri pretoku 800 m²/s so bile obveščene pristojne občinske službe ter gasilske enote v občinah Maribor, Duplek in Starše. občini Maribor in Starše nista načrtovali aktiviranja sil ZIR pred pretokom 1100 m²/s, v občini Duplek pa naj bi ReCO Maribor pri pretoku 1000 m²/s sprožil sirene za javno alarmiranje. PGD Dvorjane in PGD Korena v občini Duplek sta bili v pripravljenosti.

Na Notranjskem, v občini Postojna, sta zaradi obilnih padavin podtalnica in meteorna voda vdrla v kletne

Zaradi zmanjšanja zaloge protipoplavnih vreč v državnem logističnem centru pod dopustno mejo je URSZR interventno kupila dodatnih 100.000 vreč (strošek 27.600,00 evrov). Nakup je bil uresničen še isti dan.

prostore stanovanjskih hiš. Na vse lokacije so napolili gasilce, da so črpali vodo.

V akciji je sodelovalo 43 gasilcev z 12 vozili iz sedmih gasilskih društev.

Posredovali so na šestih lokacijah v Prestranku, na devetih lokacijah v Matenji vasi, na dveh v Kočah, na osmih v Rakitniku in v Hraščah na eni lokaciji.

V občini Pivka je devet gasilcev z dvema voziloma zaradi vdora meteorne vode posredovalo na lokaciji v Petelinjah.

V Mahničih v občini Sežana, je 16 gasilcev s protipoplavnimi vrečami preventivno zaščitilo hišo v naselju, ker je potok Raša začel naraščati.

Poplavilo je makadamsko cesto Raša-Kobdilj v dolžini 100 metrov. Na cestišču je bilo približno 40 centimetrov vode. Delavci cestnega podjetja so postavili znake o zapori.

V občini Cerknica je občinski poveljnik CZ prevzel 100 protipoplavnih vreč, Cerkniško jezero še ni ogrožalo hiš.

Regijski center za obveščanje Novo mesto še ni bil obveščen o izrednem dogodku, ki bi se zgodil zaradi povečanih padavin. Reke niso prestopile bregov v takem obsegu, da bi ogrožale objekte in ceste, so se pa na posameznih delih, na običajnih krajih, razlile.

Na Severnoprimumskem je bilo po podatkih ogroženih osem občin: MO Nova Gorica, občine Idrija, Bovec, Kanal ob Soči, Tolmin, Kobarid, Miren - Kostanjevica in občina Renče - Vogrsko. Zaradi poplav je bila zaprta cesta: Tolmin-Most na Soči. Ob 13.45 so za promet odprli cesto Solkan-Tolmin.

Zaradi zemeljskih plazov niso bile prevozne ceste: Kobarid-Vrsno, Čekovnik-Idrija, Kneža-Kneške Ravne, del

cestišča je odneslo – »od sveta je bila odrezana« tudi družina z dojenčkom.

Aktivirali so 300 članov iz 16 PGD.

Druge aktivirane enote: GRS Tolmin, enota za hitre intervencije pri MO Nova Gorica, Štab CZ pri MO Nova Gorica, Štab CZ Občine Tolmin, Štab CZ Občine Miren - Kostanjevica, Štab CZ Kobarid in del regijskega štaba CZ za severno Primorsko.

Razmere so se začele proti poldnevu v Zgornjem Posočju umirjati. Člani prostovoljnih gasilskih društev so prečrpavali vodo iz kletnih prostorov in drugih objektov v več krajih.

Reka Soča tudi v spodnjem delu, pri HE Solkan, ni več naraščala. Pretok pa je bil še vedno nad kritično vrednostjo. Zato sta gasilski enoti PGD Nova Gorica in JZGRD Nova Gorica še vedno izvajali ukrepe za zavarovanje strojnice hidroelektrarne Solkan ter nameščali črpalke za izčrpanje vode.

V Obalni regiji so ob 7.56 iz Barižonov klicali ReCO Koper in sporočili, da jim voda vdira v garažne prostore. Aktivirali so koprške poklicne gasilce, ki so iz prostorov izčrpali okoli 300 litrov vode.

Ob 8.30 so prejeli tudi klic iz Cereja. Tudi tam je meteorna voda zalila 15 m² velike kletne prostore. Posredovali so gasilci Gasilske brigade Koper in prostovoljni gasilci iz Hrvatinov, ki so s potopno črpalko prečrpali okoli 300 litrov vode.

Ob 9.34 je voda na cestišče Mejne poti v Žusterni nanesla okoli 10 m² gramoza. Delavci Cestnega podjetja Koper so do 12.53 cestišče sanirali.

Ob 13.03 je voda zalila tudi stanovanjsko hišo v Kolombanu, MO Koper. Na kraj dogodka so bili napoteni gasilci Gasilske brigade Koper, ki so vodo prečrpali.

V Ljubljanski regiji je bilo ogroženih pet občin: Ljubljana, Dol pri Ljubljani, Medvode, Litija, in Logatec. Do 15. ure je bilo v teh občinah poplavljenih 15 kletnih prostorov v stanovanjskih hišah.

Poplavljene so bile ceste v Vikrčah v občini Medvode, Ljubljana-Litija pri naselju Ribče in Spodnji Log.

Ogroženosti zaradi sprožitve plazov ni bilo.

Aktiviranih je bilo 260 gasilcev. Na terenu so bile tudi druge službe, ki so odpravljale posledice vodne ujme, postavile zapore cest, odpravljale okvare na telefonskih vodih itn.

Gasilci so v Litiji, Trg na stavbah, zgradili obrambni nasip iz 2900 vreč peska in obvarovali območje pred poplavnim valom.

V Zahodnoštajerski regiji sta se sprožila dva manjša plazova, in sicer v občinah Zreče in Laško. V občini Zreče je zdrsnilo nekaj m² kamenja in zemlje na lokalno cesto v Skomarjih (8 x 4 m²), oviro na cesti so kmalu sanirali. V občini Laško se je sprožil starejši plaz, ki je ogrožal stanovanjsko hišo. O plazovih so bile obveščene vse pristojne službe.

Zapora za ves promet je bila zaradi poplavljenih cest na relaciji Zidani most-Hrastnik (poplavljene ceste v bližini mostu v Hrastniku).

Pregled stanja na poplavljenih območjih Slovenije

26. decembra 2009 podnevi

Na prizadetih območjih je delovalo 55 gasilskih enot s 506 gasilci.

Na Gorenjskem so gasilci PGD iz MO Kranj in JZ GRS Kranj črpali vodo na več lokacijah v industrijski coni Planika, v Zvezdi, Mega centru, Savski loki, Iskri Emeco, Gorenjesavski in v Struževem. Črpanje je bilo potrebno zaradi dviga višine Save in podtalnice.

Višina Save se je zaradi spuščanja zapornic elektrarne Mavčiče in manjšega dotoka pritokov zniževala. Ogrženost mostu s kanalizacijsko cevjo se je zmanjševala. Točno število poplavljenih objektov so preverili s ponovnim ogledom. Lokacij je bilo 20.

Gasilci PGD Bohinjska Bela v občini Bled so črpali vodo iz elektrarne Soteska, kjer so pospravljali tudi opremo, člani PGD Bled in PGD Rečica pa so črpali vodo iz kleti stanovanjske hiše na Veslaški promenadi. Hkrati so gasilci črpali vodo še na eni lokaciji.

Slika 13: Sava v bližini Brežic (foto: arhiv URSZR)
Figure 13: The Sava river in the vicinity of Brežice.

V občini Tržič je črpanje vode potekalo na dveh lokacijah. Gasilci PGD Tržič so jo črpali iz kleti objekta na Cankarjevi cesti in zaradi stalnega dotoka podtalnice iz kleti objekta v Ravnah.

V občini Bohinj so čez noč nenehno nadzirali položaj na posameznih točkah in spremljali višino vodotokov, ki so počasi upadali. Ponoči so gasilci črpali vodo iz kleti stanovanjskih hiš v naselju Kamnje, iz hotelov Zlatorog in Jezero, skupno na desetih lokacijah. Savica je pred izlivom v jezero ogrožala počitniško hišico, kjer so prav tako prečrpavali vodo.

Ceste Bled-Bohinj in proti Ukancu ter naselju Brod so bile zaprte.

V občini Jesenice so gasilci GARS Jesenice nadzirali zemeljski plaz, ki so ga sanirali pred leti, vendar se je spet sprožil nad dvema stanovanjskima hišama na Razgledni poti na Jesenicah. Plaz se je širil vzporedno z zgornjo hišo in se čez noč ni premaknil. Občinski štab CZ Jesenice je opravil ogled plazu. Dve osebi iz zgornje hiše sta noč prebili pri svojcih.

V občini Radovljica so čez noč črpali vodo na dveh lokacijah na Lancovem in opazovali dogajanje na vodotokih.

V občini Naklo so nadzirali višino Save pri naselju Gobovce, kjer se je voda počasi umikala v strugo.

Na območju Posavske regije so ponoči potekale številne aktivnosti sil za zaščito, reševanje in pomoč, gasilcev in občinskih štabov CZ, in sicer:

- v občini Sevnica so pripadniki gasilskih enot spremljali razmere na terenu in preventivno evakuirali spodnje prostore stanovanjske hiše ob reki Mirni, prav tako so gasilci spremljali stanje na drugih kritičnih mestih, kjer bi lahko prišlo do razlitja vodotokov oziroma vdora vode;

Slika 14: Poplavljen okolica Čateža ob Savi (foto: arhiv URSZR)

Figure 14: The flooded areas around Čatež ob Savi.

- v občini Krško so bili pripadniki gasilskih enot na terenu in črpali vodo iz jaškov pri stanovanjskih hišah ob Valvazorjevem nabrežju. Lastniki stanovanjskih in poslovnih objektov so preventivno umaknili materialna sredstva in s protipoplavnimi vrečami zaščitili lastnino. Še vedno je bila zaradi prečrpavanja vode na Cesti krških žrtev v Krškem zaprta cesta Krško-Brestanica;
- v občini Brežice so pripadniki gasilskih enot črpali vodo iz spodnjih prostorov stanovanjske hiše na Čatežu ob Savi, ki je bila zaradi naraščanja vode še vedno ogrožena. Pripadniki gasilskih enot so pomagali tudi pri praznjenju spodnjih prostorov stanovanjskih hiš na ogroženih območjih.

Do 6. ure na Izpostavi URSZR Brežice niso prejeli podatkov o drugih poplavljenih objektih, prav tako niso prejeli informacij o nevarnosti zemeljskih plazov na območju Posavja. Obveščeni pa so bili o težavah pri prevoznosti cest (rondo pri kraju Spodnja Pohanca in cesta Lomno-Veliki Trn), ki so jih pristojne službe že odpravile.

V treh posavskih občinah Brežice, Krško in Sevnica so aktivirali 11 gasilskih enot s 104 gasilci.

Glede na podatke so ocenili, da se bodo razmere v Posavju umirile. Pretok reke Save je upadel povsod, razen na Jesenicah na Dolenjskem, zato dodatnih sil in sredstev niso potrebovali.

Na območju Pomurske regije ni bilo posebnosti zaradi visoke vode. Pretok reke Drave na zapornicah jezua Markovci je bil ob 4.41 1050 m²/s in po podatkih dežurnega DEM te vrednosti naj ne bi presegel.

V Notranjski regiji se je stanje umirjalo in je bilo brez posebnosti. Zaradi poplavljenega cestišča je veljala popolna zapora za ceste Laze-Planina, Dolenja vas-Podskrajnik in Postojna-Motel Erazem.

Razmere na območju Severnoprimske regije so bile umirjene in stabilne. Vodotoki so počasi upadali, vse reševalne enote so že ponoči končale delo.

V zadnjih 12 urah na območju Vzhodnoštajerske regije ni bilo poplavljanja objektov in razlivanja vodotokov. Reka Savinja je po eni uri zjutraj v celotnem toku začela upadati. Zaprta je bila le še cesta Laško-Breže-Šentjur, in sicer pri podvozu pri pivovarni v Laškem.

Vse intervencije gasilcev in drugih služb ter pripadnikov CZ so bile v Zasavski regiji končane že v nočnih urah.

Magistralna cesta Zagorje-Trbovlje je bila normalno prevozna ob 2.15. Cesta v Mošenik in cesti Hrastnik-Zidani most ter Hrastnik-Radeče so bile še vedno zaprte.

Še vedno so bili poplavljeni kletni prostori stanovanjske hiše na Cesti 1. maja 4 v Hrastniku.

Vodostaji vseh rek in potokov so se zniževali.

Pregled stanja na prizadetih območjih Slovenije

26. decembra 2009 popoldne

Na terenu je bilo 80 gasilskih enot s 702 članoma.

V Posavju se je stanje umirjalo, občinski štabi CZ niso bili več operativni, nekatere gasilske enote so bile še na terenu, dve gasilski enoti pa sta bili v pripravljenosti.

V občini Brežice so gasilci PGD Cerina, Sobenja vas in Brežice zjutraj črpali vodo iz gostinskega objekta na Čatežu ob Savi ter iz strojnice Term Čatež. Gasilci PGD Krška vas so v Krški vasi z vrečami obvarovali dva stanovanjska objekta pred vdorom vode.

V občini Sevnica so gasilci PGD Boštanj črpali vodo iz poslovne zgradbe v Boštanju.

V občini Krško so gasilci PGD Krško črpali vodo iz jaškov pri stanovanjskih in poslovnih objektih ob Valvazorjevem nabrežju.

V Severnoprimerški regiji je v občini Idrija, v naselju Spodnja Idrija, zemeljski plaz ogrožal stanovanjski objekt, v katerem sta živeli dve osebi. Na kraju dogodka so bili gasilci PGD Idrija, člani Občinskega štaba CZ Idrija, župan Občine Idrija in dežurni geolog. Dogovarjali so se o nadaljnjih ukrepih na plazišču. Na plazu so postavili nadzorne točke.

Zaradi plazu je bila od 10.40 naprej zaprta cesta Spodnja Idrija–Žiri. Obvoz je bil urejen po lokalnih cestah Žiri–Grodovič in Sovodenj–Cerkno.

V občini Kanal ob Soči so gasilci PGD Kanal prečrpavali vodo iz dveh objektov v Desklah, iz stanovanjskega objekta v Globnem, v Prelesju, v kampu v Kanalu pa so odstranjevali material, ki ga je nanesla visoka voda. Gasilci PGD Kanal so iz objektov, ki jih je prejšnji dan ogrožala visoka voda, pospravili potopne črpalke.

V občini Renče - Vogrsko so gasilci PGD Šempeter ob 12.53 v Renčah izčrpali vodo iz kletnih prostorov stanovanjskega objekta, v katerega je vdrla podtalnica.

V občini Tolmin so gasilci PGD Tolmin ob 14.15 odšli v vas Kamno izčrpat vodo iz kletnih prostorov stanovanjskega objekta.

Na Gorenjskem so gasilci predvsem črpali vodo, ki je poplavlila stanovanjske in druge objekte: v občini Radovljica iz objekta v Kropi; v mestni občini Kranj iz več objektov na Struževem, na Savski cesti, v Savski loki in Suhi pri Predosljah; v občini Tržič na Ravnah in Cankarjevi cesti; v občini Bohinj iz več objektov na Polju ter v občini Naklo v Gobovcah. V občini Škofja Loka so v Zgornji Luši sanirali plaz, ki je bil sicer stabilen.

V Ljubljanski regiji je bila cesta Litija–Zagorje še vedno zaprta. Gasilci PGD Litija so ves dan črpali vodo iz poplavljenih objektov, delo so nadaljevali tudi ponoči, črpali so vodo iz trgovskega centra in športne dvorane. Sodelovalo je pet gasilcev. Osem gasilcev iz PGD Jevnica je med 14. in 17. uro opralo cestišči Jevnica–Kresnice in Jevnica–Senožeti. Gasilci PGD Sava so med 8.00 in 15.30 na svojem območju črpali vodo iz nekaterih kletnih prostorov in čistili cestišče. Sodelovalo je 30 gasilcev. Med 10.30 in 14.30 je 10 gasilcev iz PGD Gorenji Logatec črpalo vodo iz kletnih prostorov stanovanjske hiše v Kalcah. Ob 17. uri je pet gasilcev iz PGD Dolenji Logatec črpalo vodo iz župnišča v Logatcu. Cesta Ljubljana–Litija je bila od 10.35 prevozna, cesta Litija–Zagorje v Spodnjem Hotiču pa je bila še vedno zaprta. Lokalna cesta Kresnice–Jevnica je bila prevozna od 12.01. Deset gasilcev PGD Litija je na terenu črpalo vodo iz objektov, 12 gasilcev PGD Sava je pregledovalo objekte na njihovem območju.

V Zasavju, na območju občin Trbovlje in Zagorje, je bilo treba pitno vodo prekuhavati. Zaradi naraslih voda so bile še vedno zaprte ceste Zagorje–Litija, Sava–Mošenik, Hrastnik–Zidani Most in Hrastnik–Radeče.

Na območju Notranjske regije so bile zaradi poplav zaprte ceste Planina–Unec, Planina–Laze, Dolenja vas–Podskrajnik, Kozarišče–Šmarata in Postojna–Veliki Otok.

V Posavju so se razmere umirjale, nekaj gasilskih enot je bilo še na terenu, dve sta bili v pripravljenosti. Na tem območju ponoči ni bilo nobenih dejavnosti.

V občini Brežice so gasilci PGD Cerina, Sobenja vas in Brežice črpali vodo iz gostinskega objekta na Čatežu ob Savi ter iz strojnice Term Čatež.

V občini Sevnica so gasilci PGD Boštanj črpali vodo iz poslovne zgradbe v Boštanju.

Nevarnost je minila, življenje se je začelo vračati v normalne okvire

Poveljnik CZ RS Miran Bogataj je zaradi ugodnejših vremenskih napovedi in upadanja višine vodostajev 26. decembra pozno popoldne prekladal ukrepe zaščite in reševanja. Poveljniku GZS je ukazal ukinitvev pripravljenosti dodatnih gasilskih enot z neogroženih območij, URSZR pa je izdala sklep o začetku ocenjevanja škode. Istega dne je generalni direktor URSZR prekladal dežurstvo na sedežu uprave in pripravljenost na domu za delavce URSZR.

Nekaj dejstev, ki so jih pokazale »božične« poplave

- Glede na to, da je šlo za skoraj klasične jesenske poplave v predbožičnem času, je bila sreča v nesreči, da je bila večina državljanov in pripadnikov različnih reševalnih sestavov doma. Tako se je prikrila problematika statusa prostovoljnih reševalcev in s tem povezanega statusa delodajalcev, ki prostovoljne reševalce zaposlujejo.
- Dogodek so meteorološke in hidrološke službe pravočasno in pravilno napovedale, in sicer tako količino padavin ter pretokov kot čas dogajanja.

Vlada RS je bila na seji 15. aprila 2010 seznanjena z oceno neposredne škode na stvareh zaradi poplav na območju Slovenije med 22. in 26. decembrom 2009. Skupno je škoda ocenjena v višini 24.577.729,35 evra. Škoda na kmetijskih zemljiščih znaša 445.301,15 evra. Delna škoda na stavbah znaša 590.485,93 evra, škoda na gradbeno-inženirskih objektih (lokalne ceste, gozdne ceste ...) 5.970.067,94 evra, škoda na živalih 55.128,00 evra, škoda na vodotokih pa 17.516.743,33 evra. Skupno je škodo na stvareh prijavilo 924 oškodovancev v 27 občinah. Ocenjena neposredna škoda zaradi poplav med 22. in 26. decembrom 2009 presega 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna za leto 2010 (2.594.269,0245 evra), tako da je dosežen limit za pomoč skladno z Zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč.

- Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje ugotavlja, da je bilo aktiviranje javnih gospodarskih družb (vodnogospodarskih podjetij, komunalnih in cestnih služb), policije, gasilcev, Civilne zaščite in drugih reševalnih služb ob naraščanju vodotokov in odpravi posledic poplav pravočasno, njihovo delovanje pa organizirano, prizadevno in učinkovito. Prav tako ugotavlja, da je uvedba pripravljenosti gasilcev iz neogroženih delov države ter Slovenske vojske primeren ukrep.
- Center za obveščanje RS je pravočasno obvestil vse ustrezne štabe, službe in sestave o prihajajoči nevarnosti. Prav tako so bila pravočasno razdeljena sredstva iz državnih rezerv materialnih sredstev za zaščito, reševanje in pomoč, ki so bila tudi uporabljena.
- Mediji so objektivno poročali o pripravah na povodenj in o dogodku. Z obveščanjem so posredno pozitivno vplivali na samozaščitno ravnanje državljanov.
- Pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči za zagotovitev osnovnih pogojev za življenje na prizadetih območjih je poveljnik CZ vsem, zlasti pa prostovoljnim gasilcem, 28. decembra izrekel posebno priznanje.

Viri in literatura

1. Poročilo o poplavah v Sloveniji med 22. in 26. decembrom 2009.
2. Poročila izpostav URSZR o dogajanju in stanju na prizadetih območjih.
3. Poročila regijskih centrov za obveščanje o trenutnem stanju na prizadetih območjih.
4. Izredni Bilten, ki ga je URSZR v dveh dneh (25. in 26. decembra 2009) petkrat poslala prejemnikom.